

dobro. Malo opija razveseljuje čud in razbistruje misli, a telo čuti ugodno razpoloženje, katero se ne daje popisati. Mohamedovci se hvalijo, da jim opij podeluje čudovito moč, katere jim vino ne more nikdar dati. Listonoši in glasniki v vzhodnej Indiji predirjajo neverjetne daljave, samo ako imajo kosec opija in perišče riže. Tatarski konjiki, kateri morajo v časih cele dni in noči brez prestanka jahati, ne gredo na pot brez opija. Tudi turški potniki nosijo vedno seboj po nekoliko zrn, ali mal hleb opija, na katerem so vtisnjene besede: „Dar božji.“ Na vzhodu menijo ljudje, kadar opij človoku pomaga, da hoče tudi konju dati moči, in zato dele dar božji z drugim svojim. Kedar mora Bedujinec bežati pred neprijateljem, ne pozabi ti konja, tudi njemu da zrno opija, ker ga potem nese kot veter, in ne upeha se.

Kjer opij z navade jedo, tam se pokaže pogubna strast, katere se človek ne more lahko iznebiti. Turški teriakije (t. j. oni, kateri opij jedo), prično s polovico do 2 granov (16 granov je en gram) na dan, a pozneje jim ga je potreba po 120 in tudi več granov. Čez jedno ali dve uri začne opij delovati, a nenavadna razdraženost, v kateri Turčin vso srečo nahaja, traje po 4 do 5 ur. Dr. Maden, ki je na sebi skušal v carigradskej kavani opij, popisuje to delovanje tako-le: „Začel sem z 1 granom. Prešla je jedna ura in pol, a jaz nisem na sebi čutil še nikakih posledic. Videl je to kavanar, pa mi je koj ponudil pilo 2 granov, no jaz sem vzem samo polovico. Zopet je prešlo pol ure, in ker nisem še ničesar čutil, vzem sim še pol grana, in sedaj sem v pol ure začutil kako mi se duh razdraža. Začutil sem neko blaženstvo, kakor da mi se čud in telo širi in oslobodja. Vsa moja čutila in moči kakor da se ojačajo in uveličavajo. Vse, kar sem motril, kakor da je rastlo. Kedar sem zamižal, očutil sem isto uživanje. Jaz sem bdel, pa sem vender divno in krasno sanjal. Šel sem sedaj brzo domov, no pri vsakem koraku sem se bal, da ne napravim kake neumnosti. Pri hoji sem komaj čutil, da mi se nogi zemlje dotikate. Zdelo se mi je, kakor da me neka nevidna moč po ulici nese, kakor da mi se je kri spremenila v eterično tekočino, in da mi je zbog tega telo laglje od zraka. Ko sem domov prišel, legel sem. Celo noč me niso zapustile najblažnejše sanje. Ali zjutraj pa je bilo Bog pomagaj. Bil sem bled kot pražna ruta, in glava me je strašno bolela. Duh mi je oslabil, pa tudi telo tako, da sem moral več dnij ostati v postelji. Drago sem plačal svoj poskus.“

V posledicah teh je največji zleg, ki ga opij napravlja. Razdraženost, katera človeka potrese, provzroča duševno in telesno lenost. Sanljivost ga začne mučiti; a usta in prsi kakor da so se posušila, in strašne žeje kar ne more pogasiti. Jed mu od dne do dne manje diši, a drob kakor da je mrtev. Čim več opija človek pojé, tem hujše so posledice. Telo je kakor otrplo, bitje srca postane slabejše, in ako je obrok velik bil, potem ga smrt reši daljnih muk. Učinki opija pa niso pri vsakem jednaki, ker so ljudje raznih životov in razne

moči, pa tudi delovanje mnogo ovisi o tem, ali je dotičnik daljši ali krajši čas udan opiju. No ob vsem tem je končni učinek vedno isti. Koj na prvi pogled spoznamo takega nesrečnika. Koža mu je želta in nabrana, hoja mu je težka, prebava mu do celega oslabi, in je ti samo še čisto hrano. Top, zlomljen in zgubljen je tak človek. Nima več toliko moči, da bi se mogel odvaditi strasti. Kedar tak nesrečnik nima opija, trpi strašne muke, kakor je zopet srečen in blažen, kedar se ga naužije. Po dnevu uživa prav rajske slasti, a po noči trpi peklenške muke. Ali s časom mu tudi opij več ne pomaga in ne napravlja mu več uživanja, in če je zgodaj začel, težko učka 40. leto.

Dr. Madden je po carjigradskej kavani proučeval ljudi, kateri opij jedó, in nam jih nekako tako-le popisuje: „Strašno mi je bilo te ljudi motriti. Kateri so bili od opija do celega omamljeni, govorili so brez vse zveze, od krčevitega stezanja se jim je lice vedno treslo, iz očí jim je seval neugoden blisk, a vsa zunanost jim je bila strašno divja. To stanje se pojavlja navadno še le čez dve uri, in traje 4 do 5 ur. Videl sem starega človeka, ki je v dveh urah pozobal 4 pile, vsako od 6 granov. Pravili so mi, da on že 25 let opij zoblje. No to je redek slučaj, ker taki ljudje, ako zgodaj začno, ne čakajo navadno še tridesetega leta. Posledice na duhu in telesu po vsakem takem užitku so grozne. Jed ne diši več, vsaka žila trepeče, živci na vratu in hrbtu oslabe, a mišice otrpnejo. Taki ljudje se nam gnusijo, ali jih pomilujemo. Mnogi so sedeli otrpli na svojem navadnem mestu; telo jim je bilo zgrbljeno, a prsti skrčeni, pa vender se niso mogli iznebiti strašne navade. Dokler opij ni začel delovati, bili so kukavni in nesrečni, a ko je prišel srečni čas, ni bilo več lenosti, iz očí je sevalo življenje. Nekateri so govorili v blagovročnih stihih, nekateri so nagovarjali drugove z visokim glasom in z izbranimi besedami, kakor da so sultani z vzhoda, katere je obsulo vse zlato in dobro, vsa sreča in lepota tega sveta.“

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Deželni odbor.

Dalje so bili izvoljeni: V okrajnem cestnem odboru Vrhnika g. Karol Kotnik, posestnik v Mirkah, načelnikom njegovim namestnikom pa g. Gabriel Jelovšek posestnik, in župan na Vrhniku;

v okrajnem cestnem odboru Logatec g. Lovro Sebenikar, trgovec na Rakeku, načelnikom, njegovim namestnikom pa g. Jožef Smole, župan v Dol. Logatci;

v okrajnem cestnem odboru Lož gospod Jožef pl. Obereigner, gozdar v Šneperku, načelnikom, njegovim namestnikom pa Jakob Turk, posestnik v Rovniku;

v okrajnem cestnem odboru Idrija gospod P a v e l G r u d e n, posestnik v Jeličnem Vrhu, načelnikom, njegovim namestnikom pa g. K a r o l S v o b o d a, c. kr. rudniški inženjer v Idriji;

v okrajnem cestnem odboru Škofja Loka gospod F r a n c Š l i b a r, posestnik v Selcih, načelnikom, njegovim namestnikom pa g. A v g u s t S u š n i k, posestnik v Škofji Loki;

v okrajnem cestnem odboru Radovljica g. T o m a ž Š u š t e r š i č, župan in posestnik v Kropi, načelnikom, njegovim namestnikom pa g. A n d r e j J u r g e l c, župan in posestnik v Mošnjah;

v okrajnem cestnem odboru Kranjska Gora gospod A n t o n Š o k l i č, župan v Koroški Beli, načelnikom, njegovim namestnikom pa g. F r a n c Z e i t l i n g e r, oskrbnik v Beli Peči.

Državni zbor.

Prva seja poslanske zbornice po binkoštnih praznikih je bila dne 20. t. m. Na dnevnem redu sta bila vladna predloga glede pomnožitve bakrenega denarja ter glede prodaje vojašnic in drugih vojaških prostorov v sredini Dunajskega mesta. Prvi predlog se je vzprejel brez debate v drugem in tretjem branji, pri drugem predlogu pa se je vnela živahna razprava.

Poslancu dr. Gressmannu se ne zdi niti potrebno niti umestno premeščenje vojašnic. Potrebno se mu ne zdi zato, ker je kriva trditev, da bi se na mestu, kjer stoje zdaj vojašnice, zidale hiše ter vsled tega znižala visoka sedanja cena stanovanjem na Dunaji. On pravi, da je uže zdaj vse polno praznih stanovanj po mestu, draginja stanovanjem pa ni odvisna od pomankanja stanovanj, ampak od visokih davščin, kajti pomisliti se mora, da požró one nad 42 % najemnine, kar je neznanstvo veliko proti enakemu davku v Berlinu, ki ga je komaj 12 %. Ako so pa vojašnice nedostatne v zdravstvenem pogledu, naj se pa tako prezidajo, da bodo ustrezale zdravstvenim zahtevam. Umestno se mu ne zdi premeščenje zato, ker se bode ž njim odtegnilo mnogim revežem dokaj zaslužka, ki ga dobivajo sedaj od posadke nad 20.000 mož broječe. Tudi se boji govornik, da bodo od kupčije imeli le nekateri posamezniki velik dobiček ter da bode ona dala povod umazaniam spekulacijam s stanovanji, posebno ako je kaj resnice v tem, kar je čital v nekih časopisih, kateri poročajo, da namerava vlada prodati vse vojašnice in dotične prostore skupno nekemu društvu ter oprostite poslopja, ki se bodo zidala na njih mestu, za dobo celih 30 let hišnega davka, drugim poslopjem, ki se sezidajo na novo, pa se dovoljuje le 12letna oprostitev tega davka. Govornik bi rad dobil pojasnil od vlade o načinu, po katerem se misli ravnati vlada pri tej prodaji. Potem ko sta se izrazila poslanca dr. Roser in vit. Kraus, da

bosta glasovala za predlog, ker ima za Dunaj posebno iz zdravstvenih ozirov veliko važnost, dal je finančni minister dr. Steinbach neka pojasnila ter zavračal pomisleke poslanca dr. Gressmanna, rekoč, da je v vladnem predlogu izražena le prošnja vojaške uprave, da jej privoli zbornica v premeščenje vojašnic ter prodajo dose-danjih, kakor tudi da se pooblasti, da sme skupilo porabiti za zidanje novih vojašnic. Da bi se bilo uže sklenilo v vladnih krogih kaj o načinu prodaje ter oprostitvi hišnega davka od novo zidanih poslopij na prodanih prostorih, to mu ni znano, čul je to v prvo iz ust poslanca dr. Gressmanna. Minister pravi nadalje, da sme povedati uže danes zbornici, da bo vlada vsakakor gledala na to, da prepreči spekulacijo s stanovanji s tem, da bode prodajala posamezne kose, skrbela pa tudi za javna poslopja. — Poslanec Blažek je tožil, da vlada stori preveč za Dunaj, za druga mesta pa malo ali nič. Posebno se pa vlada kar nič ne ozira na želje Praškega mesta. Pozivlje zatorej vlado, naj skrbi tudi za druga mesta. Po nekaterih opomnjah glavnega poročevalca dr. Herösta, ki pritrjuje poslancu Blažeku, da se je malo do zdaj storilo za mesto Prago, a meni, da se take reči le polagoma dajo rešiti ter da vlada z današnjim predlogom izpolnile obljubo, dano Dunajskemu mestu uže pred leti, vzprejme se ta predlog.

Dve okrajni sodišči na Češkem sta zahtevali, da jima dovoli državni zbor, da smeta postopati proti poslancema Sokolu in Kramařu, ker sta sklicala volilne shode, katerih so se udeležili baje tudi nevolilci. Imunitetni odsek je pa sklenil predlagati v državnem zboru, da se ne dovoli sodna preiskava, ker sta poslanca nekriva, celo ker nista mogla vedeti, kdo izmed zbranih je volilec, kdo ne. Zbornica je pritrčila temu nasvetu. Kramař je očital vladnim organom, da so tožili samo mladočeške poslance zaradi takih prestopkov, njih nasprotnikov pa ne. Tudi poslanec Herold je trdil, da so dobila okrajna glavarstva brzojavna povelja najtako postopajo. Preiskave da so se začele zarad ovadeb okrajnih glavarjev, ne pa vsled tožeb državnopravdnih. Poslanec Purkhardt je o tej reči govoril češki.

V proračunskem odseku, ki se je posve-toval te dni o proračunu za naučno ministerstvo, zahteval je naš poslanec prof. Šuklje, da bi se ustanovila na Graškem vseučilišči posebna stolica za slovenski jezik ter predavali na pravoslavni fakulteti nekateri predmeti v slovenskem jeziku. Štajarski poslanec Heilsberg se je seveda protivil tema zahtevama ter pripovedoval onim, ki so mu hoteli verjeti, staro bajko o novem slovenskem jeziku, katerega slovensko ljudstvo niti ne razume. Poslanec Šuklje ga je odločno zavrnil. Minister Gautsch je pa dejal, da bi bila vlada celo pripravna, podpirati uposobljenega docenta za slovenski jezik na Graškem vseučilišči, ako bi se oglasil, ter da je uže sama premišljevala, kako urediti to reč. Glede učenja nekaterih predmetov v slovenskem jeziku na pravoslavni